

NYÍREGYHÁZI TÖRVÉNYSZÉK
Határozat száma:3.Bf.855/2015/9.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	III / 498-0 / 2016
Érkezett:	2016 MÁRC 10.
Példány:	1
Melléklet:	1 db
Kezezőiroda:	

A Nyíregyházi Törvényszék a 2016. évi március hó 3. napján Nyíregyházán tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A rongálás büntette miatt [REDACTED] és társa ellen indított büntetőeljárást *felfüggeszti* és egyedi normakontroll eljárás lefolytatását *kezdeményezi* az Alkotmánybíróságnál.

Az egyedi normakontroll eljárásban a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 344. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogszabályi rendelkezés jogalkotó általi mulasztással előidézett *alaptörvény-ellenességének megállapítását*, valamint a 344. § (1) bekezdésből „a 74. § (1) bekezdésében meghatározott bűnügyi költségből azt” szövegrész jelen ügyben történő *alkalmazásának kizárását indítványozza*.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

I.

[1] [REDACTED] pótmagánvádló a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény [továbbiakban Be.] 199. § (2) bekezdésének b) pontja alapján – a Be. 230. §-ának (1) bekezdése szerint, jogi képviselője útján – vádindítványt nyújtott be a feljelentése alapján elrendelt nyomozást megszüntető határozat elleni panaszát elutasító Mátészalkai Járási Ügyészségnél [REDACTED] vádlottak ellen, akiket mint társtetteseket az 1978. évi IV. törvénnyel elfogadott Büntető Törvénykönyv 324.§-ának (1) bekezdésében meghatározott és (3) bekezdésének a) pontja szerint minősülő rongálás büntettének elkövetésével vádolt.

[2] A Mátészalkai Járásbíróság [a továbbiakban járásbíróság] a Legfelsőbb Bíróság 90/2010. BK. számú véleményével [BH.2011/1.] fenntartott 4/2007. BK. számú vélemény [BH.2007/8.] iránymutatása szerint eljárva alakszerű határozat meghozatala nélkül elfogadta a vádindítványt a Be. 231. §-ának (2) bekezdésében meghatározott elutasítási okok megállapíthatóságának hiányában.

[3] A járásbíróság a hosszadalmas eljárás eredményeként 2015. október 6. napján kihirdetett 12.B.350/2013/25. számú ítéletében a vádlottakat az ellenük emelt vád alól felmentette.

[4] A járásbíróság által megállapított tényállás lényege szerint a pótmagánvádló 2007. évtől kezdődően az ingatlannyilvántartásba bejegyzett jogcím nélküli használója volt az ököritőfülpösi 064/38. helyrajzi számú 15,94 hektár térmértékű földterületnek, amelynek 6,7 hektár szántó művelési ágú részletére 2011. augusztus 30. napján a vádlottak tulajdonjogot szereztek, majd a fennmaradó földterületet is megvásárolták. A

szántóterületet a pótmagánvádló 2012. év tavaszán kukoricával vetette be, a vádlottak azonban 2012 áprilisában megtárcsázták és napraforgóval bevetették a tulajdonukat képező földterületet. Erre tekintettel a járásbíróóság azért mentette fel a vádlottakat, mert a terhükre rótt cselekmény nem bűncselekmény.

[5] A járásbíróóság ítélete ellen a pótmagánvádló hatályos fellebbezést jelentett be.

II.

[6] A törvényszék a pótmagánvádló fellebbezésének elintézése során észlelte, hogy a járásbíróóság ítéletének helybenhagyása esetén az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről a Be. Magyarország Alaptörvényével ellentétes rendelkezése alapján kellene határoznia a következőkre tekintettel.

[7] A Be. 258. § (2) bekezdésének g) pontja szerint az ítélet és az ügydöntő végzés rendelkező részének tartalmaznia kell a bűnügyi költség viseléséről szóló rendelkezést.

[8] A Be. 381. §-ának (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság a határozatában megállapítja a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget, és szükség esetén rendelkezik annak viseléséről.

[9] A Be. azonban a pótmagánvádlóra vonatkozóan a bűnügyi költség viselése tekintetében is az általános szabályoktól eltérő rendelkezést tartalmaz.

[10] A Be. 344. §-ának (1) bekezdése szerint: „Ha a vádlottat felmentették, vagy vele szemben az eljárást megszüntették, a pótmagánvádló viseli a 74. § (1) bekezdésében meghatározott költségből azt a költséget, amely a pótmagánvádló fellépése után keletkezett.”

[11] A Be. 74. §-ának (1) bekezdése szerint pedig: „Bűnügyi költség a) az a költség, amelyet az ügyben az eljárás megindításától végrehajtásának befejezéséig, továbbá a rendkívüli jogorvoslati-eljárás során az állam előlegezett, b) a terheltnek, a sértettnek, a magánfélnek, a pótmagánvádlónak és a magánvádlónak, a terhelt és a sértett törvényes képviselőjének az ügyben felmerült készkiadása, akkor is, ha az állam nem előlegezte, c) a kirendelt védőnek és a sértett, a magánfél, valamint a pótmagánvádló képviselőjének készkiadása és díja, akkor is, ha azt az állam nem előlegezte.”

[12] Az idézett rendelkezések összevetésével megállapítható, hogy a pótmagánvád alapján indult ügyben felmentett vádlott által meghatalmazott védő díjának és készkiadásának viselésére a Be. 344. §-ának (1) bekezdése szerint a pótmagánvádlót nem lehet kötelezni, mivel ezek a Be. 74. §-ának (1) bekezdése értelmében nem minősülnek bűnügyi költségnek. A Be. 339. §-ának (3) bekezdése alapján viszont csak ügyészi vádképviselőlet esetén téríti meg az állam a meghatalmazott védő készkiadását és díját. A pótmagánvádló által benyújtott vádindítvány alapján büntetőeljárás alá vont vádlottnak tehát felmentése vagy a vele szemben indult eljárás megszüntetése esetén is viselnie kell a védelmének ellátásával felmerült kiadásait, ha védelmének ellátásáról maga gondoskodott.

III.

[13] Magyarország Alaptörvényének [a továbbiakban: Alaptörvény] a XXVIII. cikke (3) bekezdése szerint: „A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez.”

[14] Ennek megfelelően a Be. 47. §-ának (1) bekezdése értelmében a terhelt vagy érdekében a törvényben meghatározott személy védőt hatalmazhat meg.

[15] Az Alaptörvény XV. cikkének (1) bekezdése szerint: „A törvény előtt mindenki egyenlő. [...]”

[16] A hivatkozott rendelkezések együttes értelmezésének eredményeként az állapítható meg, hogy a Be. 344. § (1) bekezdése a jelenlegi megfogalmazásában alaptörvény-ellenes rendelkezésnek tekinthető a következők miatt.

IV.

[17] Az Emberi Jogok Európai Egyezményének a 6. cikk (3) bekezdés c) pontja szerinti „megfelelő védelemhez való jog” maradéktalan érvénysülése megkívánja, hogy a büntetőeljárás alá vont személy saját maga gondoskodhasson védelmének ellátásáról, ha védő igénybevételével kíván védekezni az ellene felhozott váddal szemben. Ennek lehetőségét a hazai jogban az Alaptörvény XXVIII. cikkének (3) bekezdése garantálja. Az alkotmányos garancia érvényesülésének tételes jogi feltételeit pedig alapvetően a Be. 47. §-ának (1) bekezdése teremti meg.

[18] Az Alaptörvény és a Be. hivatkozott rendelkezéseinek maradéktalan érvényesülését azonban a pótmagánvád alapján indult eljárásokban kétségesse teszi a Be. 344. § (1) bekezdésének hatályos szabályozása, amiből következően az ilyen eljárás alá vont személynek azzal kell számolnia, hogy az ellene emelt vád megalapozatlanságának bizonyítása esetén is viselnie kell az általa választott védő igénybevétele folytán felmerült költségeit.

[19] A vádemelés sikertelenségnek anyagi kockázatát tehát védő meghatalmazása esetén nem a pótmagánvádlónak, hanem a vádlottnak kell viselnie, akit ez a körülmény szükségképpen gátolhat a védelemhez való alkotmányos jogának gyakorlásában, ha ennek anyagi következményeit az eljárás eredményétől függetlenül szükségképpen neki kell viselnie. Ezért a törvényszék szerint az Alaptörvény 28. cikkében megfogalmazott teleologikus jogértelmezéssel a védelemhez való alkotmányos jog érvényesülésének sérelmével járó következményei miatt megállapítható a Be. 344. § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenessége.

[20] Másrészt a Be. hivatkozott rendelkezése nyilvánvalóan sérti a törvény előtti egyenlőséghez való alkotmányos jogát is a pótmagánvádló megalapozatlannak bizonyult vádindítványa alapján büntetőeljárás alá vont terhelteknek, miután különbségtelt eredményez az állam polgárai között attól függően, hogy a vádmonopóliummal rendelkező ügyész vagy pedig a Be. által meghatározott feltételek fennállása esetén az egyébként közvádra üldözendő bűncselekmények esetében is legitim vádlónak tekintett sértett kezdeményezi a büntetőeljárás lefolytatását. Az ügyész által emelt vád alóli felmentés [vagy az eljárás vádelejtés miatti megszüntetése] esetén ugyanis az állam a Be. 339. §-ának (3) bekezdése alapján a 26/2003.(VII. 1.) IM-BM-PM számú együttes rendeletben meghatározott mértékben megtéríti a védői díjat.

[21] Az Alkotmánybíróság 458/D/2008. számú határozatának indokolása szerint: „A közvádas és a pótmagánvádas ügyekben vádlottként szereplő személyek felmentése esetén a kirendelt és a meghatalmazott védő munkadíjának megtérítésében az eltérés a Be. 339. § (3) bekezdése és a 344. § (1) bekezdése alapján következik be.” A Be. 339. §-ának (3) bekezdése azonban jelen eljárásban nem alkalmazható és nem is kifogásolható, miután e rendelkezés az állami büntetőigény sikertelen érvényesítésének kockázatából következő állami kötelezettségvállalást jelent. A két rendelkezés párhuzamba állításának tehát csak a Be. 344. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés alaptörvény-ellenességének – vagyis a törvény kettős mércéjének – megvilágítása szempontjából van jelentősége.

V.

[22] Ezért a törvényszék az előzőekben jelzett törvényi anomáliákra tekintettel a büntetőeljárást a másodfokú bírósági eljárásra vonatkozó eltérő rendelkezés hiányában – a Be. 307. §-ának (1) bekezdése szerint eljárva – a Be. 266. § (1) bekezdésének b) pontja alapján felfüggesztette az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése céljából.

[23] Az egyedi normakontroll eljárás kezdeményezése és céljának megjelölése az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény [a továbbiakban: Abtv.] 25. §-ának (1) bekezdésén alapul.

[24] A bírói kezdeményezés indokát az Abtv.46. §-ának (1) bekezdésében meghatározott: jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenességnek a törvényszék álláspontja szerinti fennállása képezi.

[25] A törvényszék végzése elleni fellebbezést a Be. 307. §-ának (2) bekezdése kizárja.

Nyíregyháza, 2016. március 3.